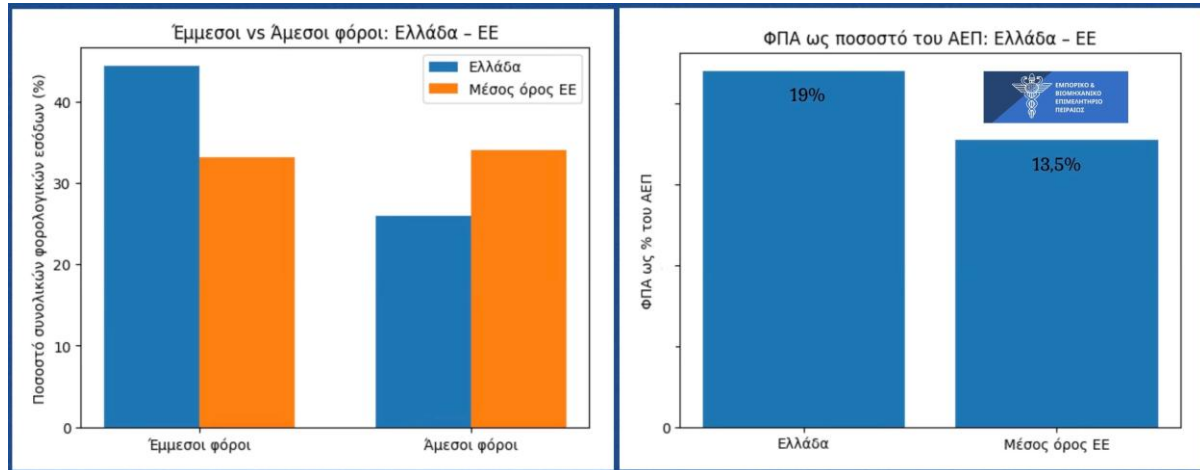

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ**Το Ε.Β.Ε.Π. αναλύει το διαρθρωτικό δίλημμα των έμμεσων φόρων στην Ελλάδα**

Το **Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πειραιώς** επισημαίνει πως η σύγκριση των φόρων στην ΕΕ-27 δείχνει ότι το φορολογικό ζήτημα δεν είναι απλώς το ποσοστό, αλλά η ισορροπία μεταξύ άμεσης και έμμεσης φορολόγησης. Στην Ελλάδα, οι άμεσοι φόροι αντιστοιχούν σε χαμηλότερο ποσοστό του ΑΕΠ, ενώ οι έμμεσοι φόροι σε σαφώς υψηλότερο ποσοστό, σε σχέση με πολλές ευρωπαϊκές οικονομίες, δημιουργώντας ένα φορολογικό μείγμα έντονα προσανατολισμένο στην κατανάλωση. Ωστόσο, οι έμμεσοι φόροι αποτέλεσαν και συνεχίζουν να αποτελούν ένα αποτελεσματικό φοροεισπρακτικό εργαλείο για δημοσιονομική σταθερότητα στην Ελλάδα. Όμως, η υπερβολική εξάρτηση από αυτούς ενέχει κοινωνικούς και αναπτυξιακούς κινδύνους. Το ζητούμενο για τα επόμενα χρόνια δεν είναι η κατάργησή τους, αλλά η σταδιακή εξισορρόπηση του φορολογικού μείγματος, ώστε να διατηρηθεί η δημοσιονομική αξιοπιστία χωρίς να υπονομεύεται η αγοραστική δύναμη, η κοινωνική συνοχή και η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

Σύμφωνα με τα τελευταία **ευρωπαϊκά στοιχεία που διαθέτει το Ε.Β.Ε.Π.**, οι έμμεσοι φόροι στην Ελλάδα αντιστοιχούν από 17,3% έως 19%, ως ποσοστό του ετήσιου ΑΕΠ, έναντι μέσου όρου 13,5% στην Ευρώπη, κατατάσσοντας την χώρα μας στην 4η υψηλότερη θέση στην ΕΕ, δημιουργώντας αρνητικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, τον πληθωρισμό και το διαθέσιμο εισόδημα των πολιτών. Παράλληλα, περίπου το 44% των συνολικών φορολογικών εσόδων προέρχεται από την κατανάλωση, όταν ο μέσος όρος της ΕΕ κινείται κοντά στο 33%. Η διαφορά αυτή δεν είναι ούτε περιστασιακή, ούτε μια απλή λεπτομέρεια, είναι μία δομική επιλογή. Το κρίσιμο ερώτημα δεν είναι αν η Ελλάδα έχει υψηλή φορολογία συνολικά, αλλά πού και πώς επιλέγει να φορολογεί και ποιες είναι οι κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες να γίνουν οι έμμεσοι φόροι ο βασικός πυλώνας.

Το Ε.Β.Ε.Π. θεωρεί πως η στροφή της οικονομικής πολιτικής προς τους έμμεσους φόρους δεν έγινε τυχαία. Με τα χρόνια προβλήματα φοροδιαφυγής και τις έντονες διακυμάνσεις στα εισοδήματα, οι φόροι κατανάλωσης αποτέλεσαν για πολλές κυβερνήσεις το πιο αξιόπιστο εργαλείο χρηματοδότησης του κράτους. Άλλωστε, είναι φόροι με υψηλή εισπραξιμότητα, δύσκολα αποφεύγονται και προσφέρουν σταθερά έσοδα ακόμη και σε περιόδους οικονομικής πίεσης. Για μια οικονομία που πέρασε μια δεκαετία βαθιάς κρίσης, αυτή η σταθερότητα λειτούργησε ως «**δημοσιονομικό δίκτυ ασφαλείας**». Οι έμμεσοι φόροι διατήρησαν τη ροή

εσόδων, όταν οι άμεσοι φόροι κατέρρεαν λόγω ανεργίας, μείωσης εισοδημάτων και περιορισμένης επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Το σοβαρό πρόβλημα με την έμμεση φορολογία αρχίζει όταν παύει να είναι «**συμπληρωματικό εργαλείο**» και μετατρέπεται σε βασικό άξονα του συστήματος. Γίνεται δε πιο έντονο σε περιόδους ακρίβειας, αφού η υψηλή έμμεση φορολογία ενσωματώνεται στις τελικές τιμές και ενισχύει πληθωριστικές πιέσεις, περιορίζοντας την αγοραστική δύναμη. Σε περιβάλλον, μάλιστα, αυξημένου κόστους ζωής, αυτή η επίδραση λειτουργεί σωρευτικά. Οι φόροι στην κατανάλωση έχουν αντίστροφα προοδευτικό χαρακτήρα, αφού επιβαρύνουν όλους το ίδιο, ανεξάρτητα από το εισόδημα και τη φοροδοτική ικανότητα. Τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα δαπανούν το μεγαλύτερο μέρος των πόρων τους σε τρόφιμα, στέγαση, ενέργεια. Όταν αυτά τα βασικά αγαθά επιβαρύνονται έντονα φορολογικά, η πίεση γίνεται δυσανάλογη, με το κράτος να χρηματοδοτείται, σε μεγάλο βαθμό, από την καθημερινή κατανάλωση των πολιτών.

Τα **πλεονεκτήματα των έμμεσων φόρων για την κυβέρνηση** είναι η σταθερότητα και προβλεψιμότητα των δημοσίων εσόδων. Οι έμμεσοι φόροι προσφέρουν σταθερή ροή εσόδων στο Δημόσιο, καθώς συνδέονται άμεσα με την κατανάλωση, η οποία, ακόμη και σε περιόδους ύφεσης, παρουσιάζει μικρότερη μεταβλητότητα από τα εισοδήματα ή τα κέρδη. Σε σύγκριση με τους άμεσους φόρους, οι έμμεσοι φόροι αποτελούν βασικό εργαλείο σε χώρες με προβλήματα φοροδιαφυγής, γιατί προσφέρουν διοικητική ευκολία στη συλλογή και υψηλή εισπραξιμότητα, ιδιαίτερα μετά την επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και της διασύνδεσης ταμειακών συστημάτων. Επίσης, ευθυγραμμίζονται με ευρωπαϊκές πολιτικές κατανάλωσης, μέσω ειδικών και περιβαλλοντικών φόρων, ως εργαλείο πολιτικής, αποθαρρύνοντας τη ρύπανση, την υπερκατανάλωση ενέργειας και τη χρήση επιβλαβών προϊόντων όπως καπνός και αλκοόλ.

Τα βασικά μειονεκτήματα των έμμεσων φόρων και οι κοινωνικές επιπτώσεις στους πολίτες είναι ο αντίστροφα προοδευτικός χαρακτήρας τους, επειδή επιβάλλονται ομοιόμορφα στην κατανάλωση, επιβαρύνουν δυσανάλογα τα χαμηλότερα εισοδήματα, τα οποία δαπανούν μεγαλύτερο μέρος του διαθέσιμου εισοδήματός τους σε βασικά αγαθά. Δημιουργούν επιπρόσθετη πίεση στην αγοραστική δύναμη και τον πληθωρισμό, ενώ σε περιβάλλον αυξημένου κόστους ζωής, αυτό λειτουργεί περιοριστικά για την κατανάλωση και τη ζήτηση, ιδίως σε τομείς όπως το λιανικό εμπόριο και οι υπηρεσίες. Οι έμμεσοι φόροι αυξάνουν το τελικό κόστος προϊόντων και υπηρεσιών, επηρεάζοντας την ανταγωνιστικότητα, ιδιαίτερα για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται κυρίως στην εσωτερική αγορά. Το πρόβλημα εντείνεται όταν οι άμεσοι φόροι παραμένουν σχετικά χαμηλοί ως ποσοστό του ΑΕΠ, μεταφέροντας το βάρος σχεδόν αποκλειστικά στην κατανάλωση.

Ο πρόεδρος του Ε.Β.Ε.Π., Βασίλης Κορκίδης, επισημαίνει: «Οι έμμεσοι φόροι στην Ελλάδα, με τα πλεονεκτήματα για την κυβέρνηση και τα μειονεκτήματα για τους πολίτες, δημιουργούν ένα διαρθρωτικό δίλημμα όταν η εξαίρεση γίνεται κανόνας και η δημοσιονομική σταθερότητα δοκιμάζει την κοινωνική αντοχή. Η υψηλή εξάρτηση από ΦΠΑ και ειδικούς φόρους ενσωματώνεται στις τελικές τιμές, ενισχύοντας τις πληθωριστικές πιέσεις. Το δίλημμα είναι τι συμφέρει τα δημόσια έσοδα της χώρας, να παρέχει η κυβέρνηση γενναιόδωρες εξαιρέσεις από έναν υψηλό συντελεστή, ή να επιβάλει αδιακρίτως έναν χαμηλότερο συντελεστή; Σύμφωνα με την Tax Foundation, η κατάργηση των εξαιρέσεων και των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ θα μπορούσε να οδηγήσει την Ελλάδα σε αυξημένα έσοδα, με έναν βασικό συντελεστή 11% από 24%, ενώ το ευρωπαϊκό μίνιμουμ επιτρεπόμενο είναι 15%. Εκτιμάται, μάλιστα, ότι μια **μεταρρύθμιση δύο συντελεστών ΦΠΑ** θα οδηγούσε σε υψηλότερα ετήσια έσοδα από τα περίπου 29 δις ευρώ με αναδιανεμητικό αντίκτυπο, που θα ωφελούσε όλους τους καταναλωτές και τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος, θα απλούστευε το φορολογικό σύστημα με χαμηλότερο διοικητικό κόστος, ενώ θα οδηγούσε σε δραστική μείωση του "κενού ΦΠΑ" από την υψηλότερη συμμόρφωση των επιχειρήσεων.»